

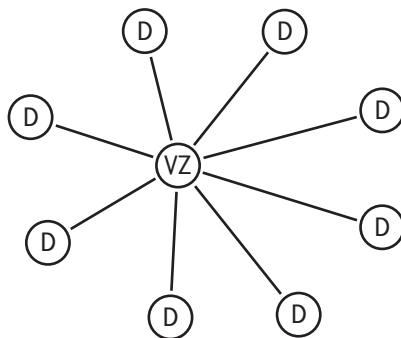
beeld het eigen) bevoordeelt boven een ander. De voorzitter bewaakt de regels en daarin moet de voorzitter neutraal zijn, net zoals een scheidsrechter dat moet zijn. Als dat niet het geval is, dan ontstaat er onrust in de vergadering en loopt de voorzitter zelfs het risico aangevallen te worden. Uit dergelijke vergaderingen komen zelden goede besluiten naar voren. Als een voorzitter zich heel erg betrokken voelt bij een onderwerp en/of belang heeft bij een bepaalde uitkomst, is het aan te bevelen om voor dat agendapunt iemand anders technisch voorzitter te maken.

Interactiemodellen voor vergaderingen

De communicatie tussen de deelnemers aan een vergadering kan in een bepaalde richting worden gestuurd. Er zijn in hoofdlijnen twee mogelijke vormen van interactie tussen de deelnemers: het stermodel en het webmodel. Welk interactiemodel het meest effectief is hangt af van de fase waarin een vergadering zich bevindt (informatiefase, meningsvormingsfase of besluitvormingsfase). Hieronder lichten we beide interactiemodellen toe.

Het stermodel

In het stermodel is er sprake van een strak geregeld verkeer tussen de voorzitter en de deelnemers. De deelnemers communiceren niet rechtstreeks met elkaar maar krijgen het woord van de voorzitter en reageren ook in zijn richting. Een voorbeeld van deze vorm van interactie is de manier waarop er normaal gesproken wordt in parlement of gemeenteraad. Grafisch ziet het model er zo uit:

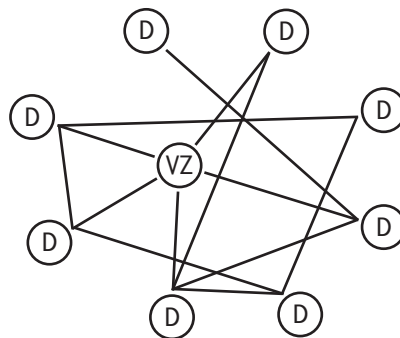

Het doel van het stermodel is dat er wordt geïnventariseerd (bijvoorbeeld de beschikbare informatie) zonder dat daarbij discussie losbarst. Iedereen komt aan bod (het rondje) of diegenen die wat te zeggen hebben, melden zich. Dit model wordt gehanteerd in de fase van de informatie-uitwisseling, in het eerste deel van de me-

ningsvormingfase en in de besluitvormingsfase. De voorzitter is het middelpunt van de interactie en houdt het verkeer strak in de hand. Hij doet dat door oogcontact te houden met de spreker, eventuele samenvattingen te maken en vervolgens een andere deelnemer het woord te geven. Soms moet de voorzitter expliciet verhinderen dat sprekers op elkaar reageren. Het stermodel is relatief strak en top-down.

Het webmodel

In het webmodel verloopt de communicatie tussen de deelnemers veel vrijer en minder gestructureerd dan in het stermodel. De deelnemers spreken tot elkaar en tot de voorzitter, waarbij de laatste hooguit probeert totale chaos te voorkomen. Het doel van deze manier van communiceren is onderlinge beïnvloeding en ruimte creëren voor creativiteit. De meningen worden gevormd door in een (creatieve) dialoog 'hardop te denken'. Iedere deelnemer van de vergadering kan op elk moment meespreken en hoeft het eigen denkproces niet stil te zetten om te wachten tot hij 'aan de beurt' is om te praten. Het webmodel ziet er grafisch als volgt uit:

Het webmodel is voor de meningsvormingfase het beste model. Eventueel kan de voorzitter het stermodel wel gebruiken in het eerste deel van de meningsvormingfase door een paar mensen het woord te geven om het proces van meningsvorming op gang te krijgen. De voornaamste moeilijkheid voor een voorzitter is om de overgang te maken tussen de verschillende modellen. Als de vergadering begint hanteert hij het stermodel. De deelnemers zullen zich daarnaar gaan gedragen en ook in de meningsvormingfase geneigd zijn zich tot de voorzitter te richten en formeel te blijven. De voorzitter kan de overgang makkelijker maken door deze expliciet aan te kondigen en zich gaandeweg uit het centrum van het verkeer te trekken. Handige tips daarvoor zijn om niet langer oogcontact te houden met de sprekers en rustig achterover te leunen; dan gaat het als vanzelf. Vervolgens moet de voorzitter aan